

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
ЛІГА СТУДЕНТІВ АСОЦІАЦІЇ ПРАВНИКІВ УКРАЇНИ

**РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ
В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

МАТЕРІАЛИ

IV Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 21–22 травня 2020 року)

У двох частинах

Частина 2

Суми
Сумський державний університет
2020

2020. URL: <https://mind.ua/publications/20206625-poza-groyu-chomu-derzhava-ne-zmozhe-kontrolyuvati-industriyu-azartu>.

5. Торгашова К. О. Доцільність легалізації грального бізнесу в Україні. *Молодий вчений*. Квітень 2019 р. № 4 (68). URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2019/4/97.pdf>.

6. Резнік О. М., Полулях О. В. Легалізація грального бізнесу як можливість наповнення бюджету України. *Порівняльно-аналітичне право*. № 5, 2019. С. 268-270.

ФІЗИЧНЕ НАСИЛЬСТВО ЯК ОДНА ІЗ ФОРМ ВЧИНЕННЯ НАСИЛЬСТВА В СІМ'Ї

Щербак Н. М.

*Студентка III курсу ННІ права
Сумського державного університету*

Науковий керівник: Пахомов В. В.

*д. ю. н., професор, завідувач кафедри КПДС ННІ права
Сумського державного університету*

Сучасний період розвитку України характеризується численними змінами в її економічному, політичному та соціальному житті. На сьогодні важливим питанням, яке потребує свого негайного вирішення залишається проблема домашнього насильства, яка є, безумовно, характерною для усіх країн світу. Однак, якщо в більшості європейській країн дана проблема активно вивчається та досліджується, то наша країна наразі лише долучається до цього процесу. Адже довгий період часу характерною рисою для українського суспільства залишається ставлення до випадків прояву насильства, зокрема, якщо так зване «вуличне насильство» викликає здебільшого негативну реакцію населення, то насильство вдома чимало людей відверто вважають нормою.

Статистичні дані свідчать про те, що домашнє насильство є вкрай розповсюдженим явищем, притаманним для всіх верств населення України. Відповідно до відомостей, наданих департаментом превентивної діяльності Національної поліції за 2018 рік, до поліції надійшло щонайменше 107,2 тисяч заяв та повідомлень про вчинення правопорушень, пов'язаних з домашнім насильством [1]. За I півріччя 2019 року понад 23 тисячі людей звернулися на національні «гарячі» лінії щодо домашнього насильства [2].

Значним поштовхом до реформування системи запобігання та протидії домашнього насильства став вибір Україною євроінтеграційного вектору, який, зокрема, означає неухильне дотримання міжнародних стандартів та забезпечення реалізації основоположних прав та свобод людини. До таких прав, насамперед, належать право на життя, свободу, особисту недоторканність, повагу до честі й гідності особи, заборону

тортур та будь-яких форм дискримінації. А отже, будь-яка особа, незалежно від статі, віку та інших чинників має право на захист від будь-яких проявів насильства, зокрема, насильства в сім'ї.

Дослідженням правових аспектів поширення та протидії домашнього насильства займалися такі фахівці, як: В. О. Брижник, Д. Г. Заброда, О. В. Ковальова, К. Б. Левченко, Г. О. Христова, Н. Б. Шамрук та інші.

Важливо розуміти, що в сучасному світі домашнє насильство є проблемою не окремо взятої країни, а глобальною проблемою людства, історія існування якої сягає ще XVIII ст. На підтвердження цього, історик В. Л. Маслійчук, сферою дослідження якого є кримінальні справи минулих століть, зазначає, що для XVIII ст. рукоприкладство було характерним для всіх сфер міжлюдських взаємин. Інакше кажучи, мова не лише про стосунки між чоловіком та жінкою, але й з іншими родичами та дітьми [3].

У сучасній термінології насильство визначено як тиск, приниження, лайка, знущання, побиття, нецензурні вирази, обмеження в діях, примус тощо [4].

За спрямованістю дій законодавець у ст. 126-1 Кримінального кодексу України виокремлює три види насильства: фізичне, психологічне та економічне, однак, дана стаття не розкриває зміст кожного із зазначених видів.

Задля визначення сутності фізичного насильства необхідно звернутись до положень Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству». Так, відповідно до норм даного Закону, фізичне насильство – це форма домашнього насильства, що включає ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, а також незаконне позбавлення волі, нанесення побоїв, мордування, заподіяння тілесних ушкоджень різного ступеня тяжкості, залишення в небезпеці, ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані, заподіяння смерті, вчинення інших правопорушень насильницького характеру [5].

У більшості випадків кривдник при заподіянні фізичних страждань користується власною перевагою в силі, а жертва не здатна чинити опір на рівні. Фізичне насильство може проявлятися не тільки у формі дії, а й у формі бездіяльності (наприклад, особа може відмовитись надавати першу медичну допомогу близькій особі, коли вона цього потребує).

Варто зазначити, що застосування сили, як примусу до певної дії – це також є фізичним насильством. Для прикладу, кривдник змушує жертву вживати наркотики, алкоголь чи інші шкідливі для її життя та здоров'я речовини. Фізичним насильством також є позбавлення особи права вільно пересуватись та спілкуватись. З метою обмеження даного права кривдник може замикає жертву в приміщення, позбавляти її

засобів зв'язку тощо.

Досить часто зазначені вище прояви насильства необхідні особам, які вчиняють насильство в сім'ї, задля ізолювання жертв від зовнішнього світу та людей, а отже, і від можливої допомоги. Адже навіть одиничний випадок побиття, завдання тілесної шкоди чи бездіяльності є фізичним насильством. Кривдник свідомо вчиняє його з метою пригнічення жертви і стан алкогольного чи наркотичного сп'яніння, стрес чи емоційна напруга не є виправданням насильства.

Кожна п'ята жінка в Україні хоча б раз ставала жертвою фізичного насильства [6]. Наслідки такого насильства для постраждалих осіб проявляються не лише в фізичних травмах, а й в психологічних. До проявів фізичного насильства варто віднести: 1) синці, забої, сліди від укусів, удушення тощо; 2) створення перешкод для вільного пересування особи; 3) примушування до вживання алкогольних, наркотичних чи інших шкідливих речовин; 4) погрожування зброєю чи іншими предметами, що можуть завдати фізичного болю.

Варто зауважити, що жертви насильства можуть свідомо чи несвідомо заперечувати його наявність. Мотиви такої поведінки можуть бути різними: бажання зберегти сім'ю, фінансова залежність від кривдника, страх, сором тощо.

Фізичне насильство є найтяжчим з його різновидів, однак навіть такі дії дехто вважає звичайним процесом виховання дітей. У даному випадку мова йде не лише про так звані «методи виховання» такі як ляпаси за непослух чи застосування ременя, а й про замкнення дітей в кімнаті чи поставлення їх в куток. Більшість осіб не замислюються, що дані дії є також одним із проявів фізичного насильства, адже таким чином обмежується вільне пересування дитини.

Згідно з результатами опитування громадськості з питань насильства стосовно дітей 32 % дорослих вважають, що виховання неможливе без фізичних покарань; 48 % дорослих вважають ефективними «традиційні» методи виховання із стоянням в кутку; 68 % дорослих зізналися, що мають знайомих, для яких є нормою інколи вдарити дитину по сідницях [6].

Отже, фізичне насильство є одним з найтяжчих та найнебезпечніших, адже воно може завдати як фізичних так і психологічних страждань. Важливо наголосити на тому, що ніщо не може виправдати такої жорстокості. Адже бути жертвою – це несвідомий вибір особи, тоді як бути кривдником – це свідомий вибір завдати шкоду життю та здоров'ю особи.

ЛІТЕРАТУРА:

1. У 2018 році до поліції надійшло більше 107 тисяч викликів щодо домашнього насильства. URL: <https://hromadske.ua/posts/u-2018-roku-do-policiyi-nadijshlo-bilshe-107-tisyach-viklikiv-shodo-domashnogo-nasilstva>. (дата звернення: 04.10.2019).
2. Як реагувати жертвам домашнього насильства на недостатню увагу з боку поліції? URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/30117262.html>. (дата звернення: 04.10.2019).
3. Домашнє насильство в Україні: звідки витоки? Культура насильства в українських традиціях. URL : <https://ukraine.unfpa.org/uk/news> . (дата звернення: 21.09.2019).
4. Андерш Ф. Словник юридичних термінів. Київ : Юрінком Інтер, 1994. 320 с.
5. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 07.12.2017 р. № 2229-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19> (дата звернення: 21.09.2019).
6. Методичні рекомендації щодо запобігання та протидії насильству. Додаток до листа Міністерства освіти і науки України від 18.05.2018 р. № 1/11-5480. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v5480729-18> (дата звернення: 12.11.2019).

КОНТРАБАНДА ПІДАКЦИЗНИХ ТОВАРІВ: ПЕРСПЕКТИВА КРИМІНАЛІЗАЦІЇ

Савицька І. В.

Студентка III курсу ННІ права

Сумського державного університету

Науковий керівник: Бондаренко О. С.

к. ю. н., старший викладач кафедри КПДС ННІ права

Сумського державного університету

Контрабанда підакцизних товарів через митні кордони сьогодні стала серйозним, широкомасштабним явищем, яке негативно впливає на економічну ситуацію в усьому світі. Обсяг незаконно переміщених товарів кожного дня зростає все більше на всіх материках земної кулі. За умов відкритості держави для імпорту та експорту товарів вже протягом тривалого часу, через певний проміжок часу вона обов'язково зіштовхнеться з контрабандою, особливо підакцизних товарів. На жаль, і Україна опинилась в такій ситуації, коли досить важко вести боротьбу з контрабандою, яка є характерною не тільки для прикордонних міст та інших поселень, а й яка вільно переміщується по всій території держави.

Контрабанда стала тим економічним явищем, яке негативно впливає на економіку держави, фактично руйнує її політику у цій сфері та позбавляє істотного джерела доходів, яке є одним із пріоритетних для формування того самого бюджету держави, або ж